

W Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” terytorialsi przybliżają sylwetkę swojego niezłomnego patrona

data aktualizacji: 2023.03.01

**1 marca obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”. Z tej okazji
warmińsko-mazurscy terytorialsi przybliżają sylwetkę swojego patrona. Klaudiusz Fróg ps.
„Szczerbiec” to niezłomny żołnierz Rzeczypospolitej i uwielbiany dowódca, rozstrzelany na
rozkaz komunistów w 1951 roku, po sfałszowanym procesie.**

**Patron 4 Warmińsko-Mazurskiej Brygady Obrony Terytorialnej podpułkownik Gracjan
Klaudiusz Fróg ps. „Szczerbiec”,** urodzony 8 grudnia 1911 roku w Laskówce, należał do grona
najzdolniejszych dowódców wileńskiej Armii Krajowej. Jego osoba reprezentuje najlepsze cechy
oficera Wojska Polskiego. Potrafił swych żołnierzy wyszkolić, uzbroić, umundurować oraz
poprowadzić do szeregu zwycięstw, odniesionych w walce z okupantami Rzeczypospolitej.
Aresztowany 10 lipca 1948 roku, przeszedł okrutne śledztwo. Torturami starano się zmusić go, aby
potwierdził absurdalny zarzut współpracy z Niemcami. Współtowarzysze z celi zapamiętali jego
niezłomność. Ze śledztwa wracał dotkliwie pobity, jednak się nie złamał. Pomimo niebywałej odwagi i
walki o prawdę, został skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano 11 maja 1951 r. Miejsce pochówku
pozostaje nieznane. Symboliczny grób ppłk. Fróga znajduje się na cmentarzu powązkowskim. Dzięki
staraniu podkomendnych, którzy przetrwali represje, uwielbiany dowódca został w 1959 roku
zrehabilitowany. Podpułkownik Gracjan Klaudiusz Fróg był odznaczony Srebrnym Krzyżem Virtuti
Militari, Krzyżem Walecznym i Srebrnym Krzyżem Zasługi Wojennej z Mieczami.

Gracjan Klaudiusz Fróg ps. "Szczerebiec" - Patron 4. Warmińsko-Mazurskiej Brygady Obrony Terytorialnej

Jedną z najbardziej krystalicznych postaci w zupełnie niekrystalicznym okresie był kpt. Gracjan Klaudiusz Fróg ps. "Szczerebiec". Polski oficer ścieżkę wojenną rozpoczął już w 1939 roku. Po przegranej przez Wojsko Polskie bitwie pod Tomaszowem Lubelskim dostał się do niewoli niemieckiej, z której udało mu się zbiec do Przemyśla okupowanego przez Sowietów. Tam też został zauważony przez NKWD i aresztowany. Niewykluczone, że podzieliliby los tysięcy oficerów rozstrzelanych w Katyniu, jednakże i z tej niewoli udało mu się zbiec. Po powrocie do Wilna włączył się w pracę na rzecz ruchu niepodległościowego. W czasie okupacji stworzył „Oddział Lotny im. Króla Bolesława Chrobrego”, a później 3 Wileńską Brygadę Armii Krajowej. **Jako dowódca dał poznać się jako wybitny strateg** i niejednokrotnie pokonywał liczniejsze oddziały złożone z Niemców i ich litewskich sojuszników. Zgodnie z założeniami akcji „Burza” na czele 3 Wileńskiej Brygady AK podjął walkę o wyzwolenie Wilna. Walka toczona z hitlerowskim okupantem odbywała się we współpracy z armią czerwoną. Po udanym współdziałaniu i wyzwoleniu miasta, pełen nadziei udał się na „odprawę” organizowaną przez wojska sowieckie, na której to miały paść decyzje dotyczące dalszej kooperacji Armii Krajowej z komunistami.

Zwabieni fałszywymi obietnicami żołnierze na czele z „Szczerebcem” **padli ofiarą obławy** zorganizowanej przez armię czerwoną. Szeregowych żołnierzy 3 Wileńskiej Brygady AK przymusowo wcielono do wiernopoddanej ZSRS armii gen. Zygmunta Berlinga, tych, którzy nie godzili się na walkę pod czerwonym sztandarem, uwięziono. Kpt. Fróg został aresztowany i wywieziony do obozu NKWD w Diagilewie pod Riazaniem. Uciec z pilnie strzeżonego więzienia udało się dopiero 22 marca 1946 roku.

Po powrocie do kraju starał się wieść normalne życie pod zmienionym imieniem i nazwiskiem. Urząd Bezpieczeństwa wpadł na trop ukrywającego się „Szczerebca” w 1948 roku i mimo braku aktywności antykomunistycznej został on aresztowany. W kolejnej już niewoli Fróg został poddany licznym torturom, jednak nie uległ i nie przyznał się do zarzucanych mu czynów. Brak dowodów na jakąkolwiek współpracę z Niemcami oraz brak jednoznacznych zeznań świadków nie uchroniły „Szczerebca” przed sfałszowanym procesem. Władza ludowa chciała pozbyć się z polskiego społeczeństwa najwybitniejszych patriotów.

Wyrok śmierci przez rozstrzelanie został wykonany 11 maja 1951 w więzieniu mokotowskim. Do dziś nie znamy miejsca pochówku bohatera.

Niezłomna walka „Szczerebca” i jego podkomendnych jest trudna do przecenienia. Właśnie dlatego od 28 lutego 2018 roku, 4 Warmińsko-Mazurska Brygada Obrony Terytorialnej kultywuje tradycje Oddziału Lotnego Armii Krajowej im. Króla Bolesława Chrobrego oraz 3 Wileńskiej Brygady Armii Krajowej. Patronem warmińsko-mazurskich terytorialsów został zaś kpt. Gracjan Klaudiusz Fróg ps. „Szczerebiec”.

*Tekst: Monika Jabłońska-Buder i st. szer. Radosław Lech- zespół prasowy 4W-MBOT/red.
kontakt@infoilawa.pl.*

Miejsce pochówku bohatera do dziś nie jest znane.

Źródło:

<https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/70233-w-narodowy-dzien-pamieci-zolnierzy-wykletych-terytorialsi-przyblizaja-sylwetke-swojego-niezlomnego-patrona>